

Розумніші, ніж ви думаєте: як розкрити і розвинути здібності вашої дитини

Ваш малюк цікавиться музикою, а йому немає ще і трьох років? Як своєчасно розкрити здібності в дитини? У якому віці можна визначити до чого є схильності у малюка? І як розвивати здібності, щоби не нашкодити дитині?

Для початку з'ясуємо що таке схильності, здібності й талант, і яка між ними різниця.

Здібності - індивідуальні особливості людини, які вказують на схильність до тієї чи іншої діяльності. Не можна виявити здібності в однорічного малюка, можна хіба що проаналізувати які вроджені задатки є в дитини, адже саме вони і формують у майбутньому базу для розвитку схильностей.

Схильності проявляються в прагненні дитини до певного виду діяльності, і є першим кроком на шляху до формування здібностей.

Талант, зі свого боку, трапляється досить рідко, і засмучуватися через те, що у вашої дитини немає видатних здібностей зовсім не варто, адже завзятість і наполегливість часом дають набагато кращі результати.

Як виявити здібності в дитини?

Насамперед - спостерігайте. Ніхто не знає вашу дитину краще, ніж ви. Малюк годинами складає з кубиків башточки, захоплено малює або не випускає з рук улюблений барабан - одне з цих занять може стати справою всього його життя, а може й ні. Поспішати з висновками не варто. І тим більше не варто записувати дитину в десятки гуртків і секцій.

Розмовляйте, ставте запитання й аналізуйте відповіді. Запитайте малюка чим йому подобається займатися і чому. Звичайно, дворічна дитина мало що пояснить, але вже в п'ять років відповіді будуть більш обґрунтованими, і, можливо, проллють світло на захоплення дитини.

Даруйте речі, які допоможуть розкрити схильності: музичні інструменти, футбольний м'яч або конструктор. І знову спостерігайте та аналізуйте. З яким захопленням дитина грає в ту чи іншу гру? Як багато часу вона проводить за цим заняттям, і наскільки добре це в неї виходить? Відповіді на ці запитання допоможуть вам краще зрозуміти свою дитину, виявити в неї здібності й розвивати їх надалі.

У якому віці формуються здібності?

Масару Ібука, автор новаторських концепцій із раннього виховання й розвитку дітей, акцентує увагу на тому, що ключ до розвитку розумових здібностей дитини - це її особистий досвід пізнання в перші три роки життя. У своїй книзі «Після трьох уже пізно» він пише:

«За умови правильного виховання в ранньому віці дитина і в школі вчиться краще. Вона легше переносить систему «добування оцінок» у школі. Якщо було посіяне добре насіння в найбільш критичний період раннього розвитку, дитина виросте досить міцною, щоби протистояти будь-яким труднощам».

Як розвивати здібності не завдаючи шкоди?

«Дивно, але багато батьків довго не розлучаються з ілюзією, що, поки дитина перебуває під їхньою опікою, вони можуть робити з нею все, що їм заманеться. Вони можуть сказати: «Я хочу зробити з нього інженера» або «Хочу, щоби вона стала музикантом», ніби замовляють костюм у кравця» - пише Ібука. І, незважаючи на те, що книга була написана на початку сімдесятих років, вона актуальна й в наші дні.

Іноді, у прагненні дати своїй дитині більше можливостей, батьки не знають міри і записують її в п'ять різних секцій, або випробовують на дитині всі можливі методики раннього розвитку. Важливо розуміти, що обов'язок батьків - направляти, створюючи всі умови для розвитку здібностей відповідно до віку дитини і її вподобань. І, безсумнівно, залишати право вибору за дитиною, щоби вона сама вирішувала, ким хоче стати.

Не достатньо виявити до чого в дитини є здібності, набагато важливіше їх розвивати, і робити це так, щоби дитина не втратила інтерес.

У своїй книзі **Масару Ібука** наводить чудовий приклад:

«Дво- і трирічних дітей проти їхньої волі кожен день приводять за руку на уроки скрипки до професора Сузукі. Вони з цікавістю озираються, стрибають і граються в коридорі й

зовсім не цікавляться скрипкою. Якщо батьки намагаються змусити їх навчатися музиці, то всі подібні спроби закінчуються сльозами й істериками. Діти починають ненавидіти скрипку. Їхня бурхлива реакція пояснюється тим, що в цьому віці в них прокидається самосвідомість і почуття власного «Я», яке не терпить ніякого насильства.

Тому спочатку професор Сузукі дозволяє дітям робити все, що вони хочуть, але не допускає їх близько до скрипки. Дуже скоро маленький учень заспокоюється та із задоволенням спостерігає, як грають інші діти. Протягом двох - трьох місяців дитина добре запам'ятовує всю п'єсу, яку грає її товариш, й ось уже їй теж хочеться спробувати. Учитель чекає, доки нетерпіння дитини досягне апогею й тільки тоді дає перший урок. Період підготовки у всіх дітей різний. Найдовший - шість місяців.

Головний принцип методу професора Сузукі - викликати інтерес, адже він у свою чергу - це найкраще спонукання. На його думку, примус - найгірший спосіб навчання. Викликати інтерес дитини до предмету навчання - це і є найкращий педагогічний метод».

Який тип інтелекту в дитини?

Ви коли-небудь чули про теорію множинних інтелектів? Вона була розроблена професором Гарвардського університету в 1983 році. Автор теорії **Говард Гарднер** стверджує, що є вісім або дев'ять різних видів інтелекту. З огляду на цю теорію можна сказати, що деякі діти наділені лінгвістичним інтелектом, а інші - логіко-математичним, або натуралістичним, або музичним інтелектом.

Один із способів допомогти дитині розкрити свої сильні сторони - це діагностика внутрішнього потенціалу, яка допоможе отримати більш глибоке розуміння можливостей дитини.

Ранній розвиток - це міцний фундамент, на якому батьки можуть побудувати щасливе і успішне майбутнє для дитини. Головне - залишати право вибору за дитиною, щоби вона сама вирішила, ким хоче стати.